

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

Факультет журналістики

Кафедра міжнародної журналістики

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи

О.Б. Жильцов

2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Тренінг професійної комунікації:
Мовна комунікація в практиці сучасних медіа**

для здобувачів

спеціальності

С7 Журналістика

рівня вищої освіти

першого (бакалаврського)

освітньої програми

1.С7.00.04 Міжнародна журналістика

Київ – 2025

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА	
Код ЄДРПОУ 45307966	
Програма № <u>1495/25</u>	
Начальник відділу моніторингу якості освіти	
<u>Григорук</u> (підпис)	<u>Григорук</u> (прізвище, ініціали)
« <u> </u> »	20 <u> 25</u> р.

Розробник:

Семенюк Олег Анатолійович, доктор філологічних наук, професор, професор кафедри міжнародної журналістики

Викладач:

Даниліна Олена Володимирівна, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри міжнародної журналістики

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри міжнародної журналістики Факультету журналістики

Протокол від «30» серпня 2024 року № 1

Завідувач кафедри

міжнародної журналістики Віталій ТЕРЕЩУК

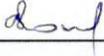
Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми 061.00.05
Міжнародна журналістика

_____ . _____ . 2024 р.

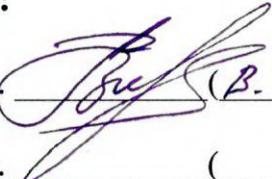
Гарант освітньої програми Ольга БИКОВА

Робочу програму перевірено

_____ . _____ . 2024 р.

Заступник декана Вікторія СОШИНСЬКА

Пролонговано:

на 20~~25~~/20~~26~~ н.р. (В. Терещук). «27» 08 20~~25~~р., протокол № 1

на 20__/20__ н.р. _____ (_____). «__» _____ 20__ р., протокол № _____

на 20__/20__ н.р. _____ (_____). «__» _____ 20__ р., протокол № _____

на 20__/20__ н.р. _____ (_____). «__» _____ 20__ р., протокол № _____

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання
	денна
Тренінг професійної комунікації: Мовна комунікація в практиці сучасних медіа	
Вид дисципліни	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Загальний обсяг кредитів / годин	4 / 120
Курс	1
Семестр	2
Кількість змістових модулів з розподілом:	2
Обсяг кредитів	4
Обсяг годин, в тому числі:	120
<i>Аудиторні</i>	56
<i>Модульний контроль</i>	8
<i>Семестровий контроль</i>	–
<i>Самостійна робота</i>	56
Форма семестрового контролю	залік

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основна мета курсу «Мовна комунікація в практиці сучасних медіа» — опанування сучасної системи лінгвістичних, соціолінгвістичних, та прагмалінгвістичних знань про структуру, закономірності та важливі явища мовної та міжмовної комунікації, а також правил мовної поведінки у різних комунікативних ситуаціях, набуття ефективних умінь спілкування, зокрема і в різних ситуаціях професійної діяльності журналіста.

Завдання курсу:

- системне викладення основних тем та проблем теорії мовної комунікації в репродукції їх на медіадіяльність, оволодіння здобувачами необхідними поняттями та термінологією;
- висвітлення поняття комунікативного процесу та його складників;
- опис видів, аспектів, сфер та функцій мовної комунікації, їх застосування в медіадіяльності;
- з'ясування й опис категорії контакту у вербальній комунікації: комунікативний кодекс, принципи, які регулюють взаємоприхильність між мовцями, та обмін інформацією комунікантами в процесі вербальної взаємодії;
- оволодіння інформацією щодо особливостей використання мови як коду та шляхи підвищення ефективності спілкування рідною та іноземними мовами;
- розвиток розуміння мови як соціально-психологічного феномена, застосування знань у професійній (медійній) діяльності;
- формування умінь аналізу дискурсу як соціальної інтеракції, структури та процесу; засвоєння знань про інституційні види дискурсу та їхні особливості;
- набуття умінь створення комунікативно ефективних текстів;
- оволодіння системою знань про особливості функціонування мовних ресурсів у дискурсі, зокрема масмедійному;
- розуміння проблематики етноспецифіки та інтернаціоналізації мовної комунікації;
- формування умінь створювати (і корегувати) тексти з урахуванням основних комунікативних завдань.

Впродовж вивчення дисципліни здобувачі отримують такі **компетентності**:

загальні:

- **ЗК03** Здатність бути критичним і самокритичним;
- **ЗК07** Здатність працювати в команді;
- **ЗК11** Здатність спілкуватися державною мовою;

спеціальні (фахові):

- **СК04** Здатність організовувати й контролювати командну професійну діяльність.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

У процесі вивчення дисципліни формуються такі **програмні результати навчання**:

- **РН01** Пояснювати свої виробничі дії та операції на основі отриманих знань;
- **РН07** Координувати виконання особистого завдання із завданням колег;
- **РН11** Вільно спілкуватися з професійних питань, включаючи усну, письмову та електронну комунікацію, українською мовою;
- **РН18** Використовувати необхідні знання й технології для виходу з кризових комунікаційних ситуацій на засадах толерантності, діалогу й співробітництва.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви змістових модулів і тем	Ус бог о	Розподіл годин між видами робіт					Са мо сті йн а
			Аудиторна:					
			Ле кц ії	Се мі на ри	П ра кт ич ні	Ла бо ра то рн і	Ін ди ві ду аль н і	
Змістовий модуль 1. Комунікативний процес і комуніканти								
1	Комунікативний процес	13	2		4		7	
2	Комуніканти	13	2		4		7	
3	Вербальний контакт	13	2		4		7	
4	Вербальний/мовний код у комунікації: лінгвоструктурний підхід	13	2		4		7	
5	Вербальний/мовний код у комунікації: лінгвокультурний підхід	13	2		4		7	
	<i>Модульний контроль</i>	4						
	Разом	69	10		20		35	
Змістовий модуль 2. Основи мовної комунікації у вимірі масмедіа								
6	Комунікативна поведінка та комунікативні ресурси	15	4		4		7	
7	Невербальне вираження етнічних (національних) особливостей	13	2		4		7	
8	Основні типи інституційних дискурсів	19	4		8		7	
	<i>Модульний контроль</i>	4						
	Разом	51	10		16		21	
	УСЬОГО	120	20		36		56	

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1.

Комунікативний процес і комуніканти

Тема 1. Комунікативний процес

Теорія мовної комунікації/ТМК як інтерлінгвістична дисципліна, що вивчає вербальну комунікацію. Підходи до визначення комунікації. Комунікативний процес як форма об'єктивації вербальної комунікації та його елементарні складники. Комунікативний акт як функціональна одиниця комунікативного процесу. Моделі комунікації. Функції комунікації. Матриця комунікативного процесу. Основні види комунікації. Сфери та форми вербальної комунікації. Мовна комунікація і сучасних медіа.

Рекомендовані джерела: основні — 1, 2, 3; додаткові — 2, 4, 12, 20, 24.

Тема 2. Комуніканти

Підходи до вивчення людини як основного суб'єкта комунікації. Структура *homo loquens*/комуніканта як учасника комунікативного процесу. Комунікативна складова. Соціометрична складова. Психологічна складова. Соціоінтерактивна складова. Мовна складова. Мовленнєво-риторична складова. Національно-культурна складова. Комунікативний паспорт *homo loquens*.

Рекомендовані джерела: основні — 1, 2, 3; додаткові — 9, 10, 12, 19, 20, 24.

Тема 3. Вербальний контакт

Визначення вербального контакту й поняття про комунікативний кодекс. Принципи комунікативного кодексу. Принцип увічливості. Принцип кооперації Г.П. Грайса. Механізми взаємодії мовців під час вербального контакту. Механізм обміну комунікативними ролями. Механізм структурування розмови. Механізм преференції. Механізм усунення комунікативних проблем, пов'язаних з оперуванням мовним кодом.

Рекомендовані джерела: основні — 2, 3; додаткові — 2, 7, 12, 13, 15, 20, 24.

Тема 4. Вербальний/мовний код у комунікації: лінгвоструктурний підхід

Мовний код та об'єктивна дійсність: механізми пристосування. Поняття референції та пропозиції. Одиниці організації мовного коду в комунікації: дискурс, мовленнєвий жанр, текст, мовленнєвий акт. Мовленнєвий акт (МА) як недискретна одиниця організації мовного коду в комунікації. Визначення та структура МА. Типологія МА. Перформативи. Непрямі МА.

Дискурс як глобальна одиниця організації мовного коду в комунікації та компонент структури комунікативного акту. Дискурсивний «переворот» у сучасному мовознавстві. Визначення дискурсу: дискурс як «розмита» категорія.

Підходи до вивчення дискурсу. Текст як результат і одиниця комунікації. Визначення поняття текст. Дискурс і текст: співвідношення понять. Ознаки та категорії тексту. Значення тексту для людини. Патогенний текст.

Рекомендовані джерела: основні — 2, 3; додаткові — 2, 10, 13, 15, 20, 24.

Тема 5. Вербальний/мовний код у комунікації: лінгвокультурний підхід

Лінгвокультурний підхід до вивчення мовного коду. Об'єктивна дійсність, мова, свідомість, культура. Концептуальна, мовна та ціннісна картини світу: співвідношення понять. Культурний концепт як одиниця комплексного вивчення мови, свідомості й культури. Підходи до визначення концепту, його структура та типологія. Ключові концепти британської картини світу. Домінанти американської культури. Поняття антропологічної культури та її вплив на комунікацію. Ціннісно-орієнтаційний профіль культури.

Рекомендовані джерела: основні — 1, 2, 3; додаткові — 1, 3, 5, 6, 8, 14, 20.

Змістовий модуль 2.

Основи мовної комунікації у вимірі масмедіа

Тема 6. Комунікативна поведінка та комунікативні ресурси. Комунікативна поведінка

Визначення комунікативної поведінки. Категорії комунікативної поведінки в етнокультурному аспекті. Комунікативні стратегії. Комунікативні тактики. Індикація метакомунікативних стратегій.

Рекомендовані джерела: основні — 1, 2, 3; додаткові — 2, 7, 10, 13, 15, 20.

Тема 7. Невербальне вираження етнічних (національних) особливостей

Сутність, основні види і функції невербальної комунікації. Мовчання як форма комунікації. Міжкультурні відмінності невербальних кодів комунікації. Зовнішній вигляд і одяг. Мова тіла. Паралінгвальні засоби комунікації. Проксеміка.

Рекомендовані джерела: основні — 2, 3; додаткові — 3, 5, 14, 17, 20, 23, 27, 28.

Тема 8. Основні типи інституційних дискурсів

Науковий дискурс. Педагогічний дискурс. Політичний дискурс. Медійний дискурс. Специфіка типу дискурсу залежно від мовного середовища.

Рекомендовані джерела: основні — 1, 2, 3; додаткові — 11, 12, 20, 24, 26.

6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

№ з/п	Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів в одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
			Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
1	Відвідування лекцій	1	5	5	5	5
2	Відвідування практичних занять	1	10	10	8	8
3	Робота на практичному занятті	10	10	100	8	80
4	Виконання завдань для самостійної роботи	5	5	25	3	15
5	Виконання модульної контрольної роботи	25	2	50	1	50
	Разом			190		158
Максимальна кількість балів: 348						
Розрахунок коефіцієнта: $348/100 = 3,48$						

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

№ теми	Завдання	К-ть годин	Бали
Змістовий модуль 1.		35	25
1	У контексті першої теми студенти, використовуючи рекомендовану літературу, повинні самостійно опрацювати першоджерела за заявленою тематикою.	7	5
2	У контексті другої теми студенти, використовуючи рекомендовану літературу, повинні самостійно опрацювати першоджерела за заявленою тематикою.	7	5
3	У контексті третьої теми студенти, використовуючи рекомендовану літературу, повинні самостійно опрацювати першоджерела за заявленою тематикою.	7	5
4	У контексті четвертої теми студенти, використовуючи рекомендовану літературу, повинні самостійно опрацювати першоджерела за заявленою тематикою.	7	5

5	У контексті п'ятої теми студенти, використовуючи рекомендовану літературу, повинні самостійно опрацювати першоджерела за заявленою тематикою.	7	5
Змістовий модуль 2.		21	15
6	У контексті шостої теми студенти, використовуючи рекомендовану літературу, повинні самостійно опрацювати першоджерела за заявленою тематикою.	7	5
7	У контексті сьомої теми студенти, використовуючи рекомендовану літературу, повинні самостійно опрацювати першоджерела за заявленою тематикою.	7	5
8	У контексті восьмої теми студенти, використовуючи рекомендовану літературу, повинні самостійно опрацювати першоджерела за заявленою тематикою.	7	5
Разом		56	40

Критерії оцінювання – кожна робота оцінюється у 5 балів.

№ з/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів
1	Глибина і повнота розкриття завдань	2 бали
2	Повнота використання рекомендованої літератури	1 бал
3	Обґрунтування висновків	0,5 бали
4	Грамотність, стиль викладу, оформлення роботи	1 бал
5	Обсяг виконаної роботи	0,5 бали

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в електронному вигляді. Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу змістового модуля.

МКР-1; МКР-2. Модульна контрольна робота (за темою змістового модуля) складається з відповідей (письмових) на 10 питань аналітичного характеру. Кожне питання оцінюється максимум у 5 балів.

Критерії оцінювання виконання завдань модульної контрольної роботи (за 1 питання)

5 балів ставиться у випадку, коли студент у відповіді на питання продемонстрував досконале знання та розуміння понятійно-термінологічного апарату дисципліни та теоретичного матеріалу з тієї чи іншої теми; вільне оперування різноманітними підходами, парадигмами тощо. Відповідь на поставлене запитання повна, насичена глибокими та розгорнутими судженнями, прикладами, висновками. Виклад матеріалу має логічний, доказовий і послідовний характер. Студент володіє вміннями аналізувати, порівнювати, узагальнювати, систематизувати. Вільно висловлює свою позицію з проблемних питань та аргументує її. Демонструє творчий підхід до виконання завдань, глибоке розуміння причинно-наслідкових зв'язків та суспільно-політичних закономірностей. Володіє високою мовною культурою викладу матеріалу. У відповіді відсутні орфографічні, граматичні чи стилістичні помилки.

4 бали ставиться, коли відповідь на питання правильна і майже повна, судження студента з означеного питання мають усвідомлений та достатньо розгорнутий характер. У відповіді висвітлюється зміст окремих визначень, підходів тощо. Виклад матеріалу структурований, логічний, але дещо порушена послідовність викладу. Студент володіє вміннями аналізувати, порівнювати, узагальнювати, систематизувати. Студент висвітлює причинно-наслідкові зв'язки та суспільно-політичні закономірності, але у відповіді недостатня доказова база, мало прикладів, нечітко прослідковується зв'язок теорії з практикою. При відповіді на проблемні питання студент висловлює свою позицію, але недостатньо її аргументує. Матеріал викладено правильною мовою, без орфографічних та граматичних помилок, але присутні окремі стилістичні помилки.

3 бали ставиться, коли відповідь на запитання неповна, частково помилкова та фрагментарна. Студент не має системних знань з даного питання, не повною мірою володіє понятійним апаратом дисципліни. Студент висвітлює лише один підхід до тієї чи іншої проблематики, висвітлює окрему точку зору тощо. Виклад матеріалу не структурований, часто порушується послідовність та логіка. Студент лише називає приклади причинно-наслідкових зв'язків та суспільно-політичних закономірностей, але не розкриває їх суть. У відповіді відсутні посилання на фундаментальні дослідження з певної проблеми. Відповідь позбавлена творчого підходу і має формальний характер. У відповіді наявні окремі граматичні, фактичні чи стилістичні помилки.

1-2 бали ставиться, коли у відповіді на питання студент демонструє вкрай поверхові знання з теми. Відповідь неповна та частково помилкова. Студент оперує лише окремими фразами. Понятійний апарат дисципліни не сформований. Студент відтворює лише окремі фрагменти матеріалу, називає розрізнені факти, часто помилкові. Відповідь занадто лаконічна та має вигляд окремих висловлювань, не пов'язаних між собою. Відсутні згадування про причинно-наслідкові зв'язки та суспільно-політичні закономірності. Студент не володіє вміннями застосовувати теоретичні знання на практиці, не наводить приклади тощо. У відповіді наявні грубі фактичні, теоретичні, стилістичні або граматичні помилки.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- *Методи усного контролю*: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, залік.
- *Методи письмового контролю*: модульне письмове тестування, підсумкове письмове тестування, реферат.
- Комп'ютерного контролю: тестові програми.
- *Методи самоконтролю*: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- систематичність відвідування занять;
- своєчасність виконання навчальних та індивідуальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних та індивідуальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності;
- виконання тестових завдань.

Підсумковий контроль здійснюється у формі *заліку*.

6.5. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	90–100
Дуже добре	82–89
Добре	75–81
Задовільно	69–74
Достатньо	60–68
Незадовільно	0–59

7. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТКА ДИСЦИПЛІНИ

Разом 120 год., із них: лекції — 20 год., практичні заняття — 36 год., самостійна робота — 56 год., модульний контроль — 8 год.

Модулі (назви, бали)	Змістовий модуль 1. Комунікативний процес і комуніканти (190 балів)					Змістовий модуль 2. Основи мовної комунікації у вимірі масмедіа (158 балів)		
	1	2	3	4	5	6	7	8
Теми лекцій	Комунікативний процес (1 бал)	Комуніканти (1 бал)	Вербальний контакт (1 бал)	Вербальний / мовний код у комунікації: лінгвоструктурний підхід (1 бал)	Вербальний / мовний код у комунікації: лінгвокультурний підхід (1 бал)	Комунікативна поведінка та комунікативні ресурси (2 бали)	Невербальне вираження етнічних (національних) особливостей (1 бал)	Основні типи інституційних дискурсів (2 бали)
Теми практичних занять	Комунікативний процес (22 бали)	Комуніканти (22 бали)	Вербальний контакт (22 бали)	Вербальний / мовний код у комунікації: лінгвоструктурний підхід (22 бали)	Вербальний / мовний код у комунікації: лінгвокультурний підхід (22 бали)	Комунікативна поведінка та комунікативні ресурси (22 бали)	Невербальне вираження етнічних (національних) особливостей (22 бали)	Основні типи інституційних дискурсів (44 бали)
Самостійна робота	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 (50 балів)					Модульна контрольна робота 2 (50 балів)		
Підсумковий контроль	Залік							

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основні:

1. Зражевська Н. І. Теорія медіа та суспільства. Київ : Ун-т ім. Б. Грінченка, 2022. 198 с.
2. Манакін В.М. Мова і міжкультурна комунікація. Навч. посібник. Київ : Альма-матер, 2012. 288 с.
3. Семенюк О.А., Паращук В.Ю. Основи теорії мовної комунікації: навч. посібник. Київ : Альма-матер, 2010. 240 с.

Додаткові:

1. Аксьонова В. І. Міжкультурна комунікація як фактор формування глобального інформаційно-комунікативного простору. *Гуманітарний вісник ЗДІА*. 2013. № 54. DOI: <https://doi.org/10.30839/2072-7941.2013.24215>
2. Габідулліна А. Р., Андрієнко Т. П., Кузена Н. В. Основи теорії мовної комунікації: навчальний посібник. Донецьк: Регіон, 2000. 196 с.
3. Голубовська І. О. Етнічні особливості мовних картин світу: Монографія. К.: Логос, 2004. 284 с.
4. Домрачева І. Р., Аксьонова І. О. Основи мовленнєвої діяльності: навч. посіб. Вінниця, 2018. 101с.
5. Еверетт Д. Походження мови. Як ми навчилися говорити. Київ, 2019. 312 с.
6. Засекіна Л. В., Пастрик Т. В. Основи психології та міжособове спілкування: навч. посіб. 2-е вид. Київ, 2018. 216 с.
7. Ільченко О.М. Етикет англomовного наукового дискурсу. Київ : Політехніка, 2002.
8. Косенко Ю.В. Основи теорії мовної комунікації: навч. посіб. Суми : Сумський державний університет, 2011. 187 с.
9. Кайдалова Л. Г., Пляка Л. В. Психологія спілкування: навч. посіб. Харків, 2011. 132 с.
10. Куранова С. І. Основи психолінгвістики. Київ : Альма-матер, 2012. 208 с.
11. Харарі Ювал Ной. Людина розумна. Харків, 2019. 410 с.
12. Хомський Н. Роздуми про мову. Львів, 2000. 318 с.
13. Шарманова Н. М. Етнолінгвістика: навчальний посібник. Кривий Ріг: НПП АСТЕРІКС, 2015. 192 с.
14. Bilous O. M., Semeniuk O. A., Mychyda S. P., Bilous O. I. "Deutsche Welle" as a mass media language for specialist purposes: Pragmatics, analysis and translation. *Humanities and Social Sciences Reviews*. Volume 7, Issue 6, 14. November 2019. P. 176-181. DOI: 0.18510/hssr.2019.7634
15. Scollon, Ron, Scollon, Suzanne, W. Intercultural communication: a discourse approach. 2nd edition. Malden, MA: Blackwell Publishers Ltd., 2001. 316 p.

9. ДОДАТКОВІ РЕСУРСИ

1. Національна спілка журналістів України. URL: <https://nsju.org/>
2. Комісія з журналістської етики. URL: <https://cje.org.ua/>
3. Національна платформа з вивчення української мови. URL: <https://speakukraine.net/>